

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

14.11.19

הנחיות ניטור וטיפול במוקדים נקודתיים (עד 1 דונם) של אמברוסיה מכונסת במקרקעי הייעור

רקע:

אמברוסיה מכונסת היא הצמח הפולש הבעייתי ביותר בישראל מבין הפולשים העשבוניים. היא מהווה מטרד קשה לשטחים חקלאיים, גד"ש, פרדסים ומטעים וקצב פלישתה הוא המהיר ביותר מבין הצמחים הפולשים היבשתיים. היא יוצרת במהירות עומדים צפופים מאוד הדוחקים מיני צמחים מקומיים ויוצרת תחתיה "מדבר ביולוגי" נטול מינים אחרים לחלוטין. השתלטות הצמח משנה לחלוטין את האופי הבסיסי של המערכות האקולוגיות הנוגעות, דבר המשליך בהתאם גם על הרכב מיני בע"ח, לרבות עופות. (מתוך: הצמחים הפולשים בישראל, מהדורה שניה 2019).

עד שנת 2019 אותרו במקרקעי הייעור כ- 30 מוקדים של אמברוסיה מכונסת, מרביתם במרחב מרכזי. המוקדים מטופלים ומנוטרים באופן שוטף ע"י היערנים, בליווי מקצועי של מח' יער במרחב מרכזי, מדור מרעה, בוסתנים ומטעים באגף הייעור ומחלקת אקולוגיה באגף הייעור. כמו כן, קק"ל שותפה לצוות הארצי לטיפול באמברוסיה, בראשות רט"ג, ומגישה דו"חות אחת לחצי שנה על הניטור והטיפול השוטפים.

לאורך השנים אנו עדים לעליה מתמדת במוקדי אמברוסיה חדשים, מה שהוביל לצורך בעדכון ורענון הנחיות הטיפול והניטור.

הנחיות כלליות:

- א. בשל פוטנציאל הנזק החמור ומהירות הפלישה וההתבססות, הדברה וניטור של אמברוסיה מכונסת במקרקעי הייעור נמצאים בעדיפות עליונה על פני צמחים פולשים אחרים.
- ב. יש לתעדף טיפול וניטור של מוקדים קטנים (מפרטים בודדים ועד 1 דונם) על פני טיפול במוקדים גדולים מאוד.
- ג. הניטור והטיפול יבוצעו באופן שוטף ע"י היערנים, בסיוע מחלקות היער במרחבים ומחלקת אקולוגיה באגף הייעור.
- ד. אחת לחצי שנה יצא ע"י מח' אקולוגיה ומח' יער במרחב דו"ח המסכם את פעולות ההדברה והניטור שבוצעו. הדו"ח ישמש למעקב אחר התבססות הצמח במקרקעי הייעור ולבדיקת הצלחת הטיפול.
- ה. באחריות מהנדסי האזור לוודא המצאות קבועה במלאי של חומר הדברה (Imazapyr - שוטגן®) ומרסס ידני, לשימוש היערנים.
- ו. בכל שאלה הנוגעת לשיטת ההדברה והניטור יש לפנות לדוד אבלגון (מח' יער, מרחב מרכזי) ולשני גלייטמן (מח' אקולוגיה, אגף הייעור)

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax': 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

שיטת ההדברה:

1. א. בכל השטחים הפתוחים, למעט מטעים ונחלים:

יש לרסס את העלווה הירוקה ב Imazapyr (שם מסחרי בישראל: שוטגן) בריכוז של 5% במים (אין לערבב עם חומרים אחרים מלבד המים).

הריסוס יבוצע בעזרת מרסס ידני ובאופן נקודתי ככל הניתן על צמחי האמברוסיה בלבד.

ב. בנחלים: ההדברה תבוצע בהתאם להנחיות בסעיף א בעונת הקיץ **בלבד** – כאשר הנחל יבש.

ג. במטעים: השוטגן אסור לשימוש בשטחים תקלאיים. יש לתאם את שיטת ההדברה מול דוד אבלגון ושני גלייטמן.

שיטת הניטור:

2. לאחר הטיפול הראשון יש לערוך מעקב פעם בשלושה חודשים לכל הפחות במשך שנה. במידה ויימצאו פרטים נוספים/ התחדשויות יש לחזור באופן מיידי על הריסוס בהתאם להנחיות בסעיף 1.

3. את הניטור יש לבצע בקולקטור במפת "אמברוסיה: ניטור ודיווח".

יש לעדכן בקולקטור במהלך הניטור את הפרמטרים הבאים:

1. תאריך ניטור

2. סוג תצפית: תצפית נוכחות / תצפית העדר (מוקד שטופל בעבר ולא התחדש)

3. מצב הצמח: ירוק/ פורח/ הבשלת זרעים/ יבש/ אין התחדשות

4. שטח כיסוי (מ"ר)

5. גובה פרטים (ס"מ)

6. מספר טיפול

7. שיטת טיפול (עקירה/ ריסוס)

8. חומר הדברה

9. טיפול בגזם (ככלל ההנחיה היא לא לגזום/ לעקור אמברוסיה במוקדים נקודתיים אלא אם תינתן הנחיה אחרת ובהתאם לצורך).

4. לאחר השנה הראשונה לטיפול יש לחזור על הניטור אחת ל-6 חודשים לכל הפחות ולטפל בהתחדשויות בהתאם להנחיות בסעיף 1.

מומלץ להגביר את תדירות הניטור והטיפול במהלך הקיץ והסתיו, במטרה למנוע פריחה והבשלת זרעים.

5. יש להתמיד בניטור עד לרצף של חמש שנים ללא כל התחדשות.

ניקוי כלי עבודה לאחר טיפול או עבודות יערניות אחרות (כגון קלטור) בשטח נגוע:

6. בהתאם להנחיות המופיעות בנספח א'.

כתבו: שני גלייטמן, דוד אבלגון וסוהיל זיידן.

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax: 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

נספח א': הנחיות לניקוי כלי עבודה לאחר טיפול או עבודות יערניות אחרות (כגון קלטור) בשטח נגוע:

הנחיות יישומיות לניקוי כלי עבודה לאחר טיפול בשטח נגוע

באמברוסיה מכונסת (*Ambrosia confertiflora*) בישראל

(מהדורה ראשונה - ספטמבר 2013)

ד"ר טוביה יעקבי - הרבולוג ראשי - השירותים להגנת הצומח, משרד החקלאות

ד"ר ז'אן-מארק דופור-דרור - אקולוג - יעץ מינים פולשים לרשות הטבע והגנים

17 אוקטובר 2013

מטרת ניקוי כלי העבודה המעורבים בטיפול באמברוסיה היא למנוע הפצת חלקי צמח (זרעים, גבעולים וקני שורש) העלולים ליצור פרטים חדשים, אם וכאשר יובאו עם כלי העבודה לשטחים לא נגועים.

ניקוי כלי העבודה הכרחי בשל יכולתו הגדולה של הצמח להתרבות וגטטיבית.

(א) כל הכלים ייטקו בעודם **בשטח הטיפול**, כשהם עומדים על שבילים נקיים.

(ב) כל הכלים והפריטים הבאים יעברו בדיקה וניקוי במידת הצורך:

[ב 1] **כלי רכב לסוגיהם**, כולל טרקטורים ועגלות. ייבדקו בעיקר גלגלים, פגושים, כף חפירה וכל חלק בו עלולים חלקי צמח של אמברוסיה להיתקע או להידבק בבוץ או אדמה.

[ב 2] **כלי עבודה** כגון: חרמש, מכסחות לסוגיהן, מזמרות.

אזהרה: יש לדומם את המנועים של כל הכלים בעת הבדיקה והניקוי.

(ג) כל הבדיקות ופעולות הניקוי ייעשו **ידנית**.

(ד) אין להשתמש בהתזת מים לניקוי הכלים.

(ה) כל קטעי הצמחים שיימצאו על הכלים יוכנסו לשקים אטומים אשר יפונו לאתרים שייקבעו מראש עם רט"ג.

אין לעבוד בשטחים נגועים מתחילת מועד הפריחה וכל עוד הפרטים נושאים זרעים!

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax': 972-2-9915517